

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

aan

[Redacted]

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Woo-loket
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC 's-Gravenhage

verzendsdatum 1 februari 2024
betreft Deelbesluit op Woo-verzoek over rapport feitenonderzoek
ons kenmerk W2023027
uw kenmerk -
pagina 1/6
bijlagen -

Geachte heer [Redacted],

Op 6 november 2023 ontvingen wij het door u per post ingediende verzoek om op grond van de Wet open overheid (hierna: Woo) informatie openbaar te maken. In uw verzoek, ingediend namens [Redacted], vraagt u kort gezegd om informatie inzake het externe feitenonderzoek naar aanleiding van signalen die zijn beschreven in twee anonieme brieven. De periode waarop uw verzoek betrekking heeft is 1 juli 2022 tot en met 3 november 2023.

Bij e-mail van 6 november 2023 is de ontvangst van uw verzoek bevestigd.

Met u is afgesproken om te werken met deelbesluiten. Het eerste deelbesluit betreft het rapport van het feitenonderzoek (hierna: het Rapport) dat ook door een andere verzoeker specifiek is gevraagd. Op dit verzoek wordt beslist tegelijk met dit eerste deelbesluit. De overige documenten die onder uw Woo-verzoek vallen maken onderdeel uit van het tweede deelbesluit. De afspraak is dat uiterlijk op 15 maart 2024 het laatste deelbesluit op uw Woo-verzoek wordt genomen.

De thans voorliggende brief betreft het eerste deelbesluit.

Besluit

Ik heb besloten om het Rapport niet openbaar te maken.

datum 1 februari 2024

betreft Besluit op Woo-verzoek over rapport feitenonderzoek

ons kenmerk W2023027

Feitenonderzoek: onderzoeksprotocol, rapport en samenvatting

Op 28 september 2022 hebben het Presidium en de Griffier gezamenlijk besloten tot het instellen van een extern onafhankelijk feitenonderzoek naar aanleiding van twee anonieme brieven. In de brieven werd melding gedaan van concrete en duidelijke signalen dat voor ambtenaren werkzaam bij de Tweede Kamer (mogelijk) sprake is (geweest) van een zeer onveilige werkomgeving. Er was daarom de noodzaak aanwezig een onafhankelijk extern feitenonderzoek naar de juistheid van de signalen te laten verrichten.

Het Presidium en de Griffier hebben tot het onderzoek opdracht gegeven vanuit hun verantwoordelijkheid voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden binnen de Tweede Kamer. Het doel van het feitenonderzoek was om helderheid te verkrijgen over de juistheid van de signalen en over wat de precieze feiten en omstandigheden in dat verband zijn, ook opdat op basis van die feiten voor de toekomst zo nodig lessen kunnen worden getrokken en zo nodig nazorg kan worden verleend aan betrokken (oud-)medewerkers.

Het feitenonderzoek is uitgevoerd door het onderzoeksbureau Hoffmann. Om de onafhankelijkheid van het onderzoek verder te borgen zijn op 21 december 2022 drie extern gedelegeerd opdrachtgevers benoemd.¹ Op 31 oktober 2023 hebben de gedelegeerd opdrachtgevers het Rapport en de bijbehorende samenvatting aan het Presidium en de (waarnemend) Griffier aangeboden. Het Rapport is vertrouwelijk. Zoals bij brief van 14 november 2022 was toegezegd, is de samenvatting integraal aan de Tweede Kamer gezonden en daarmee openbaar geworden.² Ook is een begeleidende brief van de gedelegeerd opdrachtgevers, met als bijlage het Onderzoeksprotocol van Hoffmann, aan de Tweede Kamer gezonden.

In de begeleidende brief lichten de gedelegeerd opdrachtgevers toe dat het feitenonderzoek uit drie fasen bestond: het opstellen van het Onderzoeksprotocol, het voeren van gesprekken en het opstellen van het Rapport. Het Onderzoeksprotocol beschrijft de werkwijze bij het feitenonderzoek waaronder (a) de wijze waarop gesprekken plaatsvinden, (b) de invulling van hoor- en wederhoor en (c) hoe het Rapport en een samenvatting daarvan zullen worden opgesteld en opgeleverd. Uit het Onderzoeksprotocol volgt dat het Rapport strikt vertrouwelijk zal zijn en dat de samenvatting openbaar zal worden gemaakt.³ In de samenvatting zullen de uitkomsten van het feitenonderzoek op hoofdlijnen en niet herleidbaar naar gesprekspartners worden gerapporteerd.⁴ Het Onderzoeksprotocol is voorafgaand aan de gesprekken aan

¹ Kamerstukken II 2022/23, 36 221, nr. 7.

² Kamerstukken II 2022/23, 36 221, nr. 5.

³ Zie ook p. 1 van de begeleidende brief van de gedelegeerd opdrachtgevers: "De samenvatting kan openbaar worden gemaakt; het rapport blijft vertrouwelijk" (bijlage bij Kamerstukken II 2023/24, 36 221, nr. 13). Dit is ook in overeenstemming met wat in november 2022 is gedeeld en besproken met de commissie voor de Werkwijze (Kamerstukken II 2022/23, 36 221, nr. 5).

⁴ Paragrafen 4.2 en 4.3 van het Onderzoeksprotocol (bijlage bij Kamerstukken II 2023/24, 36 221, nr. 13).

datum 1 februari 2024

betreft Besluit op Woo-verzoek over rapport feitenonderzoek

ons kenmerk W2023027

betrokkenen voorgehouden, zodat voor hen vooraf kenbaar was onder welke condities zij, op basis van vrijwilligheid, aan het feitenonderzoek deelnemen.

Uit de samenvatting (die sinds 31 oktober 2023 openbaar is) blijkt dat in de anonieme brieven zeventien situaties staan beschreven die betrekking hebben op in ieder geval 24 ambtenaren of leidinggevende ambtenaren van de ambtelijke organisatie van de Tweede Kamer en op één persoon van een externe organisatie. Hoffmann heeft bij de uitvoering van het feitenonderzoek gesprekken gevoerd met negentien personen (*gesprekspartners*). Het zijn personen die konden verklaren over de in de anonieme brieven genoemde situaties waarbij zij betrokken zijn geweest of waar zij wetenschap van hebben of konden hebben.⁵ Achttien van deze gesprekspartners hebben aangegeven zich te herkennen, of indien van toepassing, deels te herkennen in de voor hen relevante situaties zoals beschreven in de anonieme brieven. In de openbaar gemaakte samenvatting zijn de bevindingen uit het feitenonderzoek, conform het Onderzoeksprotocol, op hoofdlijnen en ook zo beschreven dat de bevindingen niet naar gesprekspartners kunnen worden herleid.⁶

Motivering

Uitgangspunt van de Woo is dat overheidsinformatie openbaar is. Het openbaar maken van informatie blijft echter achterwege als het belang daarvan niet opweegt tegen (de bescherming van) de belangen die in artikel 5.1, tweede lid, van de Woo zijn omschreven.⁷

Bij deze afweging geldt dat het recht op openbaarmaking van informatie ingevolge de Woo uitsluitend het algemene belang van een goede en democratische bestuursvoering dient. Dit belang wordt bij de Woo als een op zichzelf staand belang verondersteld waarvan het gewicht niet afhankelijk is van het onderwerp waarop de informatie betrekking heeft. Aan het zwaarwegende belang van openbaarheid van overheidsinformatie kan niet meer gewicht toekomen vanwege de aard van de aangelegenheid of de documenten waar om wordt gevraagd. De mate waarin een aangelegenheid voorwerp van maatschappelijke discussie is (geweest) of van journalistiek belang is, zijn geen aspecten die in deze belangenafweging een rol kunnen spelen.⁸ Evenmin is het individuele belang van de verzoeker relevant bij de beoordeling van een verzoek om openbaarmaking van informatie.⁹

Openbaarmaking van het Rapport voor eenieder, zoals met een Woo-verzoek wordt gevraagd, raakt de belangen van (a) de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de bij het feitenonderzoek betrokken personen (artikel 5.1 lid 2 onder e Woo) en

⁵ Vijf personen die door Hoffmann zijn uitgenodigd om aan het feitenonderzoek hun medewerking te verlenen, hebben of te kennen gegeven geen medewerking te willen verlenen, of hebben niet gereageerd op uitnodigingen daartoe.

⁶ Zie ook p. 4 van de Samenvatting Feitenonderzoek (bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23*, 36 221, nr. 13).

⁷ De uitzonderingsgronden van de artikelen 5.1 lid 1 en 5.2 Woo zijn niet van toepassing ten aanzien van het Rapport.

⁸ Zie ABRvS 15 maart 2023, ECLI:NL:2023:1046.

⁹ Zie ABRvS 6 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3713.

datum 1 februari 2024

betreft Besluit op Woo-verzoek over rapport feitenonderzoek

ons kenmerk W2023027

(b) het goed functioneren van de Tweede Kamer (artikel 5.1 lid 2 onder i Woo), meer specifiek het belang dat de Tweede Kamer als werkgever invulling kan geven aan de wettelijke verplichting om te zorgen voor een veilig werkklimaat voor zijn werknemers.¹⁰ Hieronder wordt ook begrepen het effectief kunnen (laten) verrichten van een (feiten)onderzoek naar concrete signalen die erop wijzen dat mogelijk sprake is van een onveilige werkomgeving. Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen (de bescherming van) deze belangen. Het Rapport maak ik daarom op grond van de genoemde uitzonderingen van artikel 5.1 van de Woo niet openbaar.

Bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Openbaarmaking van het Rapport kan (ernstig) inbreuk maken op de persoonlijke levenssfeer van degenen (a) die in de anonieme brieven worden genoemd en op wie de beschreven situaties betrekking hebben, onder wie de voormalige voorzitter mevrouw Arib, en/of (b) bij het feitenonderzoek betrokken zijn geweest.

Het Rapport bevat concrete, afzonderlijke weergaven van de zeventien situaties, zoals die in de anonieme brieven zijn beschreven, en vervolgens per situatie de bevindingen uit het feitenonderzoek. Het betreft situaties die in ieder geval betrekking hebben op 24 (voormalig) medewerkers van de ambtelijke organisatie en op een persoon bij een externe organisatie. De beschrijvingen van deze situaties zijn zodanig concreet dat openbaarmaking van het Rapport meebrengt dat derden op basis daarvan, al dan niet in combinatie met wetenschap of informatie waarover zij (reeds) beschikken, kunnen achterhalen wie deze personen zijn dan wel wie (mogelijk) aan het feitenonderzoek hebben deelgenomen. Bij openbaarmaking kan de informatie in het Rapport zonder onevenredige inspanning door derden direct of indirect worden herleid naar de betrokken personen. Het kan daarbij gaan om derden die binnen of (inmiddels) buiten de ambtelijke organisatie werkzaam zijn.¹¹

De inbreuk op de persoonlijke levenssfeer bestaat eruit dat de betrokken personen, als kenbaar wordt dat zij bij een van de situaties betrokken waren of aan het feitenonderzoek hebben deelgenomen, vrijwel zeker voorwerp zullen worden van (publieke) discussie of daarop door derden worden aangesproken. In dat kader is relevant dat, zoals de gedelegeerd opdrachtgevers in hun begeleidend schrijven van 31 oktober 2023 ook hebben opgemerkt, het feitenonderzoek onder grote druk van politiek en media staat, terwijl de gesprekpartners en de personen die bij de in het Rapport beschreven situaties betrokken waren overwegend ambtenaren zijn die geacht worden niet zichtbaar te zijn in de media en zich niet of nauwelijks kunnen uitspreken. Bij openbaarmaking van het Rapport zullen zij in een uiterst kwetsbare positie worden gebracht die een zware wissel trekt op hen als persoon en hun persoonlijke levenssfeer.

¹⁰ Artikel 3 van de Arbeidsomstandighedenwet en artikel 7:611 BW.

¹¹ Vgl. ABRvS 27 december 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4859 (*Meldpunt Integriteit; onderzoek integriteitsschendingen*).

datum 1 februari 2024

betreft Besluit op Woo-verzoek over rapport feitenonderzoek

ons kenmerk W2023027

Aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer komt daarom meer gewicht toe dan aan het belang van openbaarmaking. In deze afweging is ook betrokken dat aan het belang van openbaarmaking van de bevindingen van het feitenonderzoek zoveel als mogelijk tegemoet is gekomen door wel een samenvatting van het Rapport openbaar te maken. De samenvatting is zo opgesteld dat de daarin opgenomen informatie niet herleidbaar is naar de betrokken gesprekpartners maar wel zoveel als mogelijk voor eenieder de uitkomsten van het feitenonderzoek kenbaar zijn.

Goed functioneren van de Tweede Kamer als werkgever

Openbaarmaking van het Rapport kan het goed functioneren van de Tweede Kamer ernstig schaden. Van belang is dat de Tweede Kamer als werkgever op grond van artikel 3 van de Arbeidsomstandighedenwet zorg moet dragen voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers inzake alle met de arbeid verbonden aspecten en een beleid moet voeren dat is gericht op zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden. Uit artikel 3, tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet volgt dat dit ook een beleid omvat dat is gericht op het voorkomen en, indien dat niet mogelijk is, het beperken van psychosociale arbeidsbelasting. Psychosociale arbeidsbelasting kan onder meer ontstaan door (seksuele) intimidatie, agressie en geweld, pesten en werkdruk.

De verplichting om een veilig werkklimaat te garanderen brengt ook de verplichting mee om handelend op te treden als de werkgever signalen bereiken die wijzen op een (sociaal) onveilig werkklimaat. Dit handelen kan ook bestaan uit het (laten) verrichten van onderzoek naar signalen, zoals het feitenonderzoek. De achtergrond daarvan is dat met een onderzoek helderheid moet worden verkregen over de juistheid van signalen en over wat de precieze feiten en omstandigheden zijn. Pas als daarover duidelijkheid bestaat kan worden bezien of en zo ja, welke maatregelen of acties aangewezen zijn.

Openbaarmaking van het Rapport zal naar alle waarschijnlijkheid tot gevolg hebben dat (a) personen in de toekomst minder bereidwillig zijn om melding te doen en (b) situaties van een (mogelijk) onveilig werkklimaat of (vermeend) ongewenst gedrag niet of minder goed kunnen worden onderzocht. Een zorgvuldig en effectief onderzoek vraagt dat alle personen die betrokken zijn bij de (mogelijk) onveilige situaties, zich veilig voelen om een melding te doen dan wel aan een eventueel onderzoek deel te nemen en daarbij zo vrijelijk mogelijk te verklaren en niet uit vrees voor openbaarmaking afzien van een melding, deelname of volstaan met het verklaren van het hoogst noodzakelijke. Daarbij is van belang dat aan de gesprekpartners vooraf is toegezegd dat het Rapport niet (voor eenieder) openbaar zal worden gemaakt, hetgeen zij zullen hebben betrokken bij hun beslissing over deelname aan het feitenonderzoek en de mate waarin zij met de onderzoekers hun ervaringen hebben gedeeld. Met het oog op het verrichten van eventuele onderzoeken in de toekomst is van belang dat deze toezegging gestand wordt gedaan, evenals andere onderdelen van een

datum 1 februari 2024

betreft Besluit op Woo-verzoek over rapport feitenonderzoek

ons kenmerk W2023027

onderzoeksprotocol dat voor de deelname wordt voorgehouden. Anders ontstaat het reële risico dat de bereidheid afneemt om mee te werken aan een onderzoek.¹²

Openbaarmaking van het Rapport schaadt dus het belang dat (in de toekomst) zorgvuldig en effectief onderzoek kan worden verricht naar een (mogelijk) onveilig werkklimaat of (vermeend) ongewenst gedrag. Het Rapport wordt daarom op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder i, van de Woo niet openbaar gemaakt.

Vragen

Heeft u vragen over dit besluit of de behandeling van dit Woo-verzoek, dan kunt u contact opnemen met de Woo-coördinator via het e-mailadres woo@tweedekamer.nl.

Met vriendelijk groet,
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Namens deze

Peter Oskam
Griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Bezwaar

Deze brief is een besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht. U kunt tegen dit besluit bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift indienen. Met het bezwaar kunt u het besluit aanvechten. U moet het bezwaarschrift richten aan de Tweede Kamer, t.a.v. het Woo-loket, Postbus 20018, 2500 EA Den Haag. U kunt het ook e-mailen naar woo@tweedekamer.nl. In het bezwaarschrift moet in ieder geval staan:

- a. de naam en het adres van de indiener;*
- b. de dagtekening en de handtekening*;*
- c. een omschrijving van ons besluit. U kunt ook een kopie van het besluit meesturen; en*
- d. de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit.*

**Als u het bezwaarschrift digitaal verstuurt, moet u het bezwaarschrift ook ondertekenen. U kunt het bezwaarschrift met handtekening inscannen en versturen naar woo@tweedekamer.nl.*

¹² Vgl. ABRvS 27 december 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4859 (Meldpunt Integriteit; onderzoek integriteitsschendingen).